

๙. อชานโตปาปนกรณอุปญญาปัญหา ๑๙

พระราชชาตรีถามว่า "พระผู้เป็นเจ้าของนาคเสน พระผู้เป็นเจ้าของกวางอยู่ว่า 'ผู้ใดไม่รู้กระทำ ปาณาติบาต ผู้นั้นยังอกุศลมีกำลังกล้าให้เกิด' ดังนี้. ส่วนพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสแล้วในวินัยบัญญัติ อีกว่า 'ความไม่มีอาบัติแก่ภิกษุผู้ไม่รู้' ดังนี้. ถ้าว่าบุคคลไม่รู้แล้ว กระทำปาณาติบาต ยังอกุศลมีกำลัง กล้าให้เกิด, ถ้าอย่างนั้น คำที่ว่า 'ความไม่มีอาบัติแก่ภิกษุผู้ไม่รู้' ดังนี้ นั้นเป็นผิด. ถ้าว่าความไม่มี อาบัติแก่ภิกษุผู้ไม่รู้, ถ้าอย่างนั้น คำที่ว่า 'บุคคลไม่รู้แล้ว กระทำปาณาติบาตยังอกุศลมีกำลังกล้าให้ เกิด' ดังนี้ แม้นั้นก็ผิด. ปัญหาแม้นี้สองเงื่อนไขอันบุคคลข้ามยาก ก้าวล่วงยาก มาถึงพระผู้เป็นเจ้าของแล้ว, ปัญหานั้นพระผู้เป็นเจ้าของเพียงขยายให้แจ้งชัดเกิด."

พระเถระเจ้าทูลว่า "ขอถวายพระพร พระผู้มีพระภาคเจ้าแม่ได้ทรงภาสิตพระพุทฺธพจน์นี้ว่า 'บุคคลใดไม่รู้ กระทำปาณาติบาต บุคคลนั้นย่อมยังอกุศลมีกำลังกล้าให้เกิด,' ก็แม้ในวินัยบัญญัติ พระองค์ตรัสแล้วว่า 'ความไม่มีอาบัติแก่ภิกษุผู้ไม่รู้' ดังนี้อีก, เนื้อความพิเศษในพระพุทฺธพจน์นั้นมีอยู่, เนื้อความพิเศษเป็นไหน? เนื้อความพิเศษ คือ อาบัติที่เป็น สัจญญาวิโมกข์ พ้นด้วยสัจญญาก็มี; ที่เป็นใน สัจญญาวิโมกข์ไม่พ้นด้วยสัจญญาก็มี อาบัตินี้ใด ที่เป็นสัจญญาวิโมกข์ พระผู้มีพระภาค ทรงปรารภอาบัตินั้น ตรัสแล้วว่า 'ความไม่มีอาบัติแก่ภิกษุผู้ไม่รู้' ดังนี้ ขอถวายพระพร."

จ. "ดีละ พระผู้เป็นเจ้าของนาคเสน ข้อวิสัยของพระผู้เป็นเจ้าของนี้ สมอย่างนั้น, ข้าพเจ้ายอมรับรอง อย่างนั้น."